

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Кж-К-06-000 005
Бања Лука, 1.3.2007. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу које чине судија Војислав Димитријевић, као предсједник вијећа, те судије мр Вељко Икановић и Горана Микеш, као чланови вијећа, уз учешће записничара Софије Рибић, у кривичном предмету против оптужених Ј.М., сина Р., из Т. и З.Б., сина П., из Т., због кривичног дјела изнуда из члана 242. став 2. у вези става 1. Кривичног закона Републике Српске, након одржаног претреса дана 1.3.2007. године, по рјешењу Врховног суда Републике Српске, број Кж-175/05 од 28.3.2006. године којим је укинута пресуда Окружног суда у Требињу број К-3/05 од 13.7.2005 године, у присуству замјеника Главног републичког тужиоца Бранке Милошевић, оптужених и њиховог браниоца В.Р., адвоката из Б.Л., донио је и истог дана јавно објавио

ПРЕСУДУ

ОПТУЖЕНИ:

1. Ј.М., син Р. и мајке Ј., рођене М., рођен ... године у селу Ш., општина Р., стално настањен у Т., улица ..., Србин, држављанин БиХ, писмен, по занимању возач, ожењен, одслужио војску, средњег имовног стања, на слободи,
2. З.Б., син П. и мајке Љ., рођене М., рођен ... године, у Д., настањен у Т., ..., Србин, држављанин БиХ, писмен, по занимању бравар, ожењен, војску одслужио, средњег имовног стања, налази се на слободи,

КРИВИ СУ

Што су:

Дана, 05. фебруара 2005. године у Т. у ... улици, окривљени Ј.М. путничким аутомобилом „Опел-Вектра“ и окривљени З.Б. путничким возилом „Пасат-Сантана“ онемогућили кретање возила „Пасат“ оштећене З.К., обзиром да је она од

јануара 2004. године за преузету робу дуговала оптуженом Ј.М. око 700,00 КМ, па је Ј.М. кроз отворен прозор на предњим лијевим вратима затражио да му врати дуг што је ова одбила, а он је хватајући је за косу и гурајући, покушавао да отме ташну, али није успио јер је она држала ташну на десном сједишту, након чега је отишао до задњег дијела аутомобила, отворио врата пртљажника и од Ј.В. која је у аутомобилу оштећене сједила на задњем сједишту из руке истраго мобилни телефон којим је ова позивала полицију, па када је она напустила возило, позвао окривљеног З.Б. који је ушао на задња десна врата и из руке З.К. истраго торбу а затим предао Ј.М., да би из торбе узели 286,00 КМ, након чега су упалили своја возила и напустили лице мјеста.

Дакле, употребом силе утјеривали дуг, а дјело је учињено од стране више лица.

Чиме су починили кривично дјело изнуде из члана 242. став 2. у вези става 1. Кривичног закона Републике Српске, а све у вези са чланом 23. истог законског прописа,

па им суд на основу члана 37., 38., 39. и 46. Кривичног закона Републике Српске изриче

УСЛОВНУ ОСУДУ

којом се оптуженом Ј.М. утврђује казна затвора у трајању од 6 (шест) мјесеци, и

оптуженом З.Б. утврђује казна затвора у трајању од 3 (три) мјесеца,

а које се казне неће извршити ако оптужени у року од 1 (једне) године не учине ново кривично дјело.

Оптужени Ј.М. и З.Б. су дужни солидарно платити трошкове првостепеног кривичног поступка према рјешењу које ће донијети Окружни суд у Требињу и судски паушал у износу од по 150,00 КМ.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Требињу број К-3/05 од 13.7.2005 године (првостепена пресуда) ослобођени су оптужбе оптужени Ј.М. и З.Б. да су починили кривично дјело изнуде из члана 242. став 2. у вези става 1. Кривичног закона Републике Српске, чињенично поближе описано изреком те пресуде. На основу одредбе члана 100. Закона о кривичном поступку трошкови кривичног поступка пали су на терет буџетских средстава.

У поступку по жалби против првостепене пресуде коју је изјавио Окружни тужилац из Требиња, овај суд је уважавајући жалбу рјешењем број Кж-175/05 од 28.3.2006. године (укидно рјешење) исту укинуо и одредио одржавање претреса пред Врховним судом Републике Српске.

У складу са укидним рјешењем овај суд је одржао претрес, на начин што је као доказну грађу за своју одлуку узео изведене доказе пред првостепеном судом, осим свједочења лица који су могли одбити свједочење. У круг лица која су могла одбити свједочење спадају оптужени Ј.М. и З.Б. који су на приједлог браниоца саслушани пред овим судом. Исказ свједока З.М., сина оптуженог Ј.М. дат у првостепеном поступку се такође није могао користити на претресу пред другостепеним судом у смислу одредбе члана 323. став 3. у вези са чланом 147. Закона о кривичном поступку, али суд је одбио његово салушање на основу овлашћења прописаног одредбом члана 270. став 2. истог законског прописа. Наиме, овај свједок није очевидац догађаја од 5.2.2005 године и требао је само да потврди постојање дуга оштећене према његовом оцу Ј.М., коју чињеницу је суд утврдио на основу других доказа.

Заступник оптужбе је на претресу пред другостепеним судом извршио измјене оптужнице, на начин описан изреком ове пресуде, а на основу овлашћења садржаног у одредби члана 282. Закона о кривичном поступку. Обзиром да ове измјене не стављају оптужене у лошији положај и како се ради о истом животном догађају и истој правној кавлификацији, овај суд је одбио захтјев браниоца оптужених за одгађање претреса ради припремања одбране.

На темељу овакве доказне грађе одлучујући о измјењеној оптужници овај суд је одлучио као у изреци из следећих разлога:

Закључак првостепеног суда о примјени силе од стране оптужених Ј.М. и З.Б. у односу на оштећене З.К. и Ј.В. није доведен у питање саслушањем оптужених као свједока на претресу пред овим судом.

Проведени објективни докази и то љекарско увјерење број 1426 од 9.2.2005. године, фотодокументација поцјепане ташне и истргнутих власи косе са главе оштећене З.К., те потврде о одузимању и предаји предмета ЦЈБ Т. ПС Т. од 5.2.2005 године, те у вези тога исказ др В.К., упућују да је у односу на оштећену З.К. и Ј.В. критичне прилике употребљена сила.

Нису логични искази оптужених саслушаних као свједока, да је критичне прилике оштећена З.К., мирно без примјене било какве силе, на опомену оптуженог Ј.М. истоме дала 286 КМ што представља дио дуга. Ови свједоци не могу објаснити повреде које је критичне прилике задобила оштећена З.К., као ни механизам настанка оштећења на њеној торби.

Ови искази су и контрадикторни, обзиром да је од оштећене Ј.К. примјеном силе, дакле без њеног пристанка, отет и мобилни телефон, који јој је исти дан након што је одузет од оптуженог Ј.М., враћен. Утврђена чињеница да је критичне прилике мобилни телефон одузет који је власништво Ј.К. у супротности је са изјавом оптуженог Ј.М. који тврди да је исти одузео од оштећене З.К.

Имајући у виду напријед изнесено, првостепени суд је са разлогом поклонио вјеру исказима свједока З.К. и Ј.К., како су их оне дале у истрази. Ти искази у потпуном су складу са поменутих објективних доказима. Наиме, оштећене З.К. и Ј.К. су критични догађај описале тако што је оптужени Ј.М. кроз отворен прозор на предњим лијевим вратима аутомобила у којем су сједиле затражио од З.К. да му врати дуг, а што је ова одбила. Након тога оптужени Ј.М. хватајући за косу и гурајући оштећену З.К., покушавао да од ње отме ташну, али није успио јер је држала ташну на десном сједишту. Након тога оптужени Ј.М. одлази до задњег дијела аутомобила, отвара врата пртљажника и од Ј.В. која је у аутомобилу оштећене сједила на задњем сједишту из руке истргао мобилни телефон којим је ова покушавала да позове полицију. Затим се укључује и оптужени З.Б. који је, на позив оптуженог Ј.М. ушао на задња десна врата и из руке З.К. истргао торбу, те је предаје оптуженом Ј.М., који из торбе узима 286,00 КМ.

Улога оптуженог З.Б. у критичном догађају, коју су обојица оптужених покушали да минимизирају, је управо оваква како је горе описана. Наиме, овај оптужени активно учествује и његов допринос извршењу дјела је значајан. Наиме, отпор оштећене З.К. која се налази унутар аутомобила, оптуженом Ј.М. који се налази напољу, сломљен је управо захваљујући оптуженом З.Б., који улази у њихов аутомобил и отима ташну од оштећене З.К., а што произилази из поменутих објективних доказа, а нарочито фотодокументације.

Овај суд, из истих разлога као и првостепени, није поклонио вјеру исказима свједока Б.В. и С.Б., који критични догађај описују негирајући употребу силе од

стране оптужених. Очигледна је жеља ових свједока да помогну оптуженима да избјегну кривичну одговорност, а у супротности је са објективним доказима, те исказима оштећених З.К. и Ј.К. датих у истрази.

Чињеница да је дуг покретач активности оптужених Ј.М. и З.Б. у овоме предмету није спорна. Чак и из исказа оштећене З.К. дате у истрази произилази да се је оптужени Ј.М. приликом употребе силе позивао на дуг који она има према њему, с тим што је она тада негирала његово постојање, да би касније измјенила свој исказ. Овакав став оштећене З.К. произилази и из исказа свједока М.Ј. који је као дежурни полицајац примио пријаву оштећене З.К., против оптужених који су је напали због наводног дуга. Касније изјаве оштећене З.К., а и изјаве оптужених Ј.М. и З.Б., дате у својству свједока говоре у прилог чињеници да је оштећена З.К. дуговала новац оптуженом Ј.М. У погледу износа новца није спорно да критичне прилике оптужени Ј.М. није наплатио читав дуг, али је суд прихватио тврдњу да је тада наплатио дио дуга у износу од 286 КМ.

Кривично дјело изнуде из члана 242. став 2. као дјело које је учињено од стране више лица, а како је описано предметном оптужницом, састоји се у примјени силе у циљу утјеривања дуга. Учиниоци може бити било које лице тако да није од значаја да ли је учинилац уједно и повјериоци дуга који се утјерује. Психички однос учиниоца према дјелу мора бити такав да је био свјестан свога дјела и да је хтио његово извршење (директни умишљај).

У конкретном случају у радњама оптужених остварила су се сва обиљежаја поменутог кривичног дјела изнуде из члана 242. став 2. Кривичног закона Републике Српске. Силу су на описани начин примјењивала обојица оптужених дјелујући заједно као саизвршиоци у смислу одредбе члана 23. Кривичног закона Републике Српске, а у исто вријеме дјелећи заједничку намјеру, која се огледа у утјеривању дуга који је имала оштећена З.К. према оптуженом Ј.М. Стога је суд огласио кривим обојицу оптужених за поменуто кривично дјело.

Цијенећи све околности које прате извршење дјела и личност оптужених са основом се може очекивати да они више неће вршити кривична дјела и да ће сврха кривичних санкција прописана одредбом члана 5. став 3. Кривичног закона Републике Српске бити постигнута изрицањем условне осуде са временом провјеравања у трајању од 1 (једне) године, а у складу са одредбама члана 45. став 2., члана 46. став 1. и члана 47. цитираног законског прописа.

Приликом утврђивања казне затвора суд је имао у виду све околности прописане одредбом члана 37. став 1. Кривичног закона Републике Српске. Прије свега узета је у обзир сврха кажњавања прописаном одредбом члана 28. Кривичног закона Републике Српске. Цијенећи степен кривичне одговорности, побуде из

којих је дјело извршено, јачину повреде заштићеног добра, околности под којима је дјело извршено, ранији живот и личне прилике оптужених, овај суд је стао на становиште да све побројане околности у својој укупности чине особито олакшавајуће околности које указују да се и са ублаженом казном може постићи сврха кажњавања. Због тога суд је цијенећи нарочито улогу у извршењу дјела, а и животну доб оптужених утврдио казну затвора у односу на оптуженог Ј.М. у трајању од 6(шест) мјесеци, а у односу на З.Б. у трајању од 3(три) мјесеца.

Одлука о трошковима поступка донесена је на основу одредбе члана 99. став 1. Закона о кривичном поступку, а овом пресудом одређена је обавеза оптужених на плаћање судског паушала који се односи на поступак пред овим судом у износу од по 150 КМ. Трошкови поступка који се односе на дио овога кривичног поступка који је вођен пред Окружним судом Требиње биће одређени посебним рјешењем тога суда.

Записничар,
Софија Рибич

Предсједник вијећа,
Војислав Димитријевић

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛИЈЕКУ: Против ове пресуде дозвољена је жалба Врховном суду Републике Српске, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

за тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић